

หัวข้อวิทยานิพนธ์	เครือข่ายการสื่อสารเพื่อเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของชาวบ้านหมู่บ้านครึ่งใต้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
ผู้เขียน	นางสาวหนึ่งฤทัย แสงวิสัย
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.ขวัญฟ้า ศรีประพันธ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยประการที่หนึ่ง คือ เพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้างของเครือข่ายการสื่อสารเพื่อเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้านหมู่บ้านครึ่งใต้ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประการที่สองคือ เพื่อศึกษาบทบาทของเครือข่ายการสื่อสารเพื่อเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้านหมู่บ้านครึ่งใต้ และประการที่สามคือ เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้านหมู่บ้านครึ่งใต้ โดยใช้แนวคิดเครือข่ายการสื่อสาร (Communication Network) แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และแนวคิดการเปิดรับข่าวสาร (Media Exposure) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน แกนนำหมู่บ้าน ประธานกลุ่ม/องค์กรในหมู่บ้าน ผู้แทนชาวบ้าน และวิทยากร

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะโครงสร้างเครือข่าย ประกอบด้วยองค์ประกอบของเครือข่าย รูปแบบและลักษณะของเครือข่าย โดยองค์ประกอบของเครือข่ายประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ โดยที่องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เครือข่ายประสบความสำเร็จ คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกและการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนภายในเครือข่าย ซึ่งส่งผลให้การขับเคลื่อน โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทางด้านบทบาทของสมาชิกในเครือข่ายนั้น พบว่า แกนนำหมู่บ้าน มีบทบาทสำคัญในเครือข่ายอย่างยิ่ง โดยหน้าที่เป็นผู้ประสานให้สมาชิกอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งยังมีความเป็นผู้นำในริเริ่มกลุ่ม/องค์กร โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ภายในชุมชน บทบาทการเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อแสวงหาความร่วมมือต่างๆ

และประการสำคัญคือ การนำแนวทางการดำเนินชีวิตพอเพียงที่ได้อบรมมาใช้ในชีวิตประจำวันเป็นแบบอย่างให้กับชาวบ้าน ส่งผลให้ชาวบ้านเกิดความเชื่อถือและปฏิบัติตาม และการเปิดรับข่าวสารของชาวบ้าน ผู้วิจัยพบว่า ชาวบ้านครั้งใดที่มีการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน สื่อชุมชน และสื่อบุคคล ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการศึกษาแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงของชาวบ้านเป็นการตีความผ่านสื่อที่ได้รับอีกทอดหนึ่ง ส่งผลให้ชาวบ้านได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ครบถ้วนตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 3 องค์ประกอบ 2 เงื่อนไข ดังนั้น จากผลการศึกษา เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนควรให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งการมีส่วนร่วมเชิงนโยบาย การติดตาม และประเมินผล และการมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติ จึงจะทำให้ชาวบ้านเกิดการรับรู้มุมมองและมีเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน รวมถึงควรสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้กับชาวบ้านมากขึ้น โดยการลงพื้นที่และจัดอบรมสัมมนาให้กับแกนนำหมู่บ้านและชาวบ้าน เพื่อให้ทุกฝ่ายมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. The elephant is surrounded by a decorative border. Below the elephant, the text "CHIANG MAI UNIVERSITY 1964" is written in a circular path. The entire logo is rendered in a light, semi-transparent grey color.

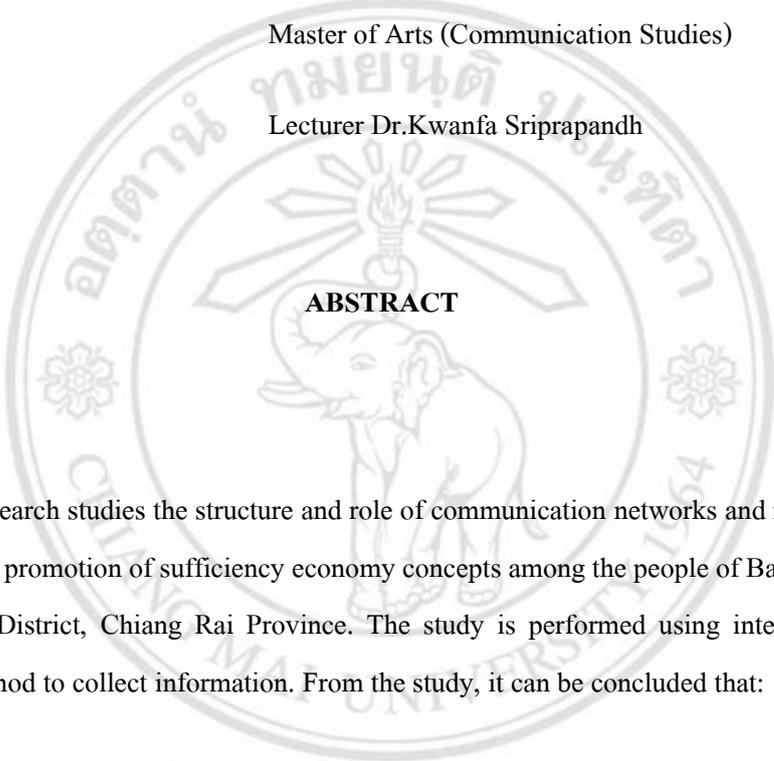
ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Communication Network to Promote Concept of Sufficiency Economy Among People of Ban Khrueng-Tai, Chiang Khong District, Chiang Rai Province

Author Ms.Nuengruthai Sangwilai

Degree Master of Arts (Communication Studies)

Advisor Lecturer Dr.Kwanfa Sriprapandh

ABSTRACT

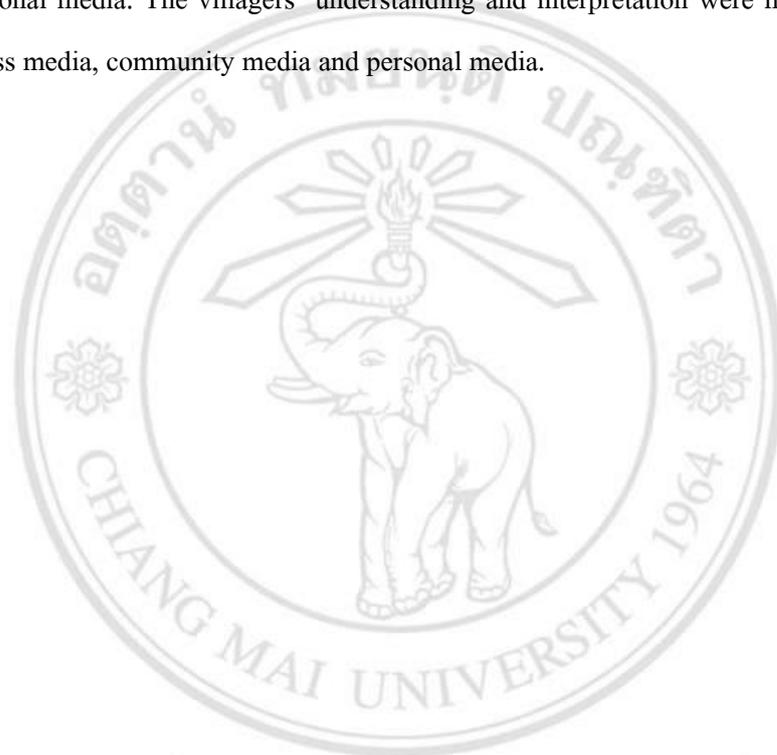
This research studies the structure and role of communication networks and media exposure in relation to the promotion of sufficiency economy concepts among the people of Ban Khrueng-Tai, Chiang Khong District, Chiang Rai Province. The study is performed using interviews and the observation method to collect information. From the study, it can be concluded that:

The structure of network consists of 7 elements: common perception, common vision, mutual interests/benefits, participation from all stakeholders, complementary relationships, interdependence and interaction. It was also found that the important elements of the network contributed to the use of communication for publicizing the concept of sufficiency economy. The network members were broadly connected with network and interdependence.

Network roles revealed that community leaders have an important role in the communication network for the promotion of the sufficiency economy, and are the main motivators within the village community, leading the village to receive an award as the “Sufficiency Economy Prototype Village”. The leaders also act as coordinators to influence other village members to participate in the community’s action. They also have a leadership role in the establishment of groups, projects and

community activities. The leader is also responsible for the application of the sufficiency economy from training into use in their personal daily life, acting as role models for the entire community. In addition, they seek integration with outside sectors, both government and private, to seek further cooperation.

Media exposure among the villagers in Ban Krueng-Tai consists mainly in the form of mass media and personal media. The villagers' understanding and interpretation were mainly results of exposure to mass media, community media and personal media.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved